DAN GR. MIHĂESCU

PREVESTIREA CĂLUGĂRULUI CHESARION

8

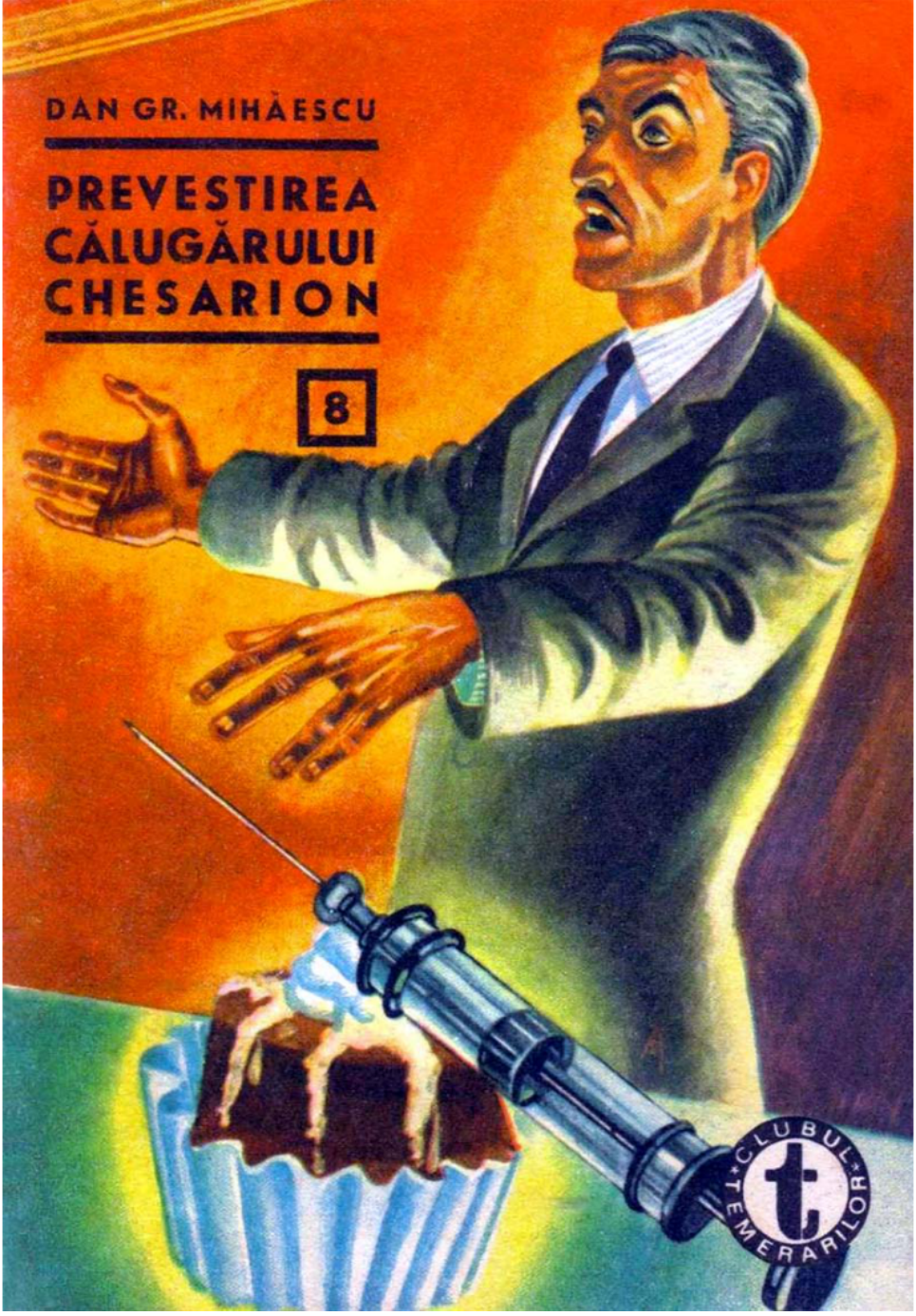

DAN GR. MIHĂESCU

PREVESTIREA CĂLUGĂRULUI CHESARION

8
EDITURA TINERETULUI

Prevestirea călugărului Chesarion
Dan Gr. Mihăescu

EDITURA TINERETULUI
București, 1966

Redactor responsabil: Tudor Popescu
Tehnoredactor: Gabriela Tănase
Copertă: Albin Stănescu
Digitalizare: EPUB

SESIZARE DESPRE O CRIMĂ

Cazul acesta ciudat l-am întâlnit în primii ani de activitate în miliția judiciară. Dacă mă gândesc bine, nici astăzi, după atâta timp, nu pot așeza toate amănuntele în înlănțuirea lor firească. Crime perfecte, e bine cunoscut de toată lumea, nu există și, totuși... Dar să nu anticipez.

*

Ciudata poveste a început într-o toamnă. În anul acela a fost o toamnă confuză. Ba te încălzea un soare bun, cu lumina dulce, ba ploua și era frig. Dacă plecai de acasă în haină te prindea ploaia pe drum și se lăsa frig de-ți clănțăneau dinții. Când plecai cu pardesiu și fular, nu se clintea un nor, te frigea soarele și făceai baie de aburi.

Arborii se găseau în aceeași încurcătură. În jurul lor, pe pământ, putrezeau frunzele veștede, iar sus, pe crengi, alte frunze musteau încă de clorofilă.

Îmi amintesc că în dimineața când am fost sesizat despre moartea doctorului Olteanu, am plecat la serviciu pe jos. Soarele răsărise luminos, ispititor și cald. În stradă am avut senzația unei mari întâmplări. Trotuarele erau invadate de copii și flori.

Sute de copii împovărați de buchete uriașe. Predominau crizantemele cu bulgării lor de petale: mici explozii albe, galbene, violete, sau de un roșu stins.

Pași mărunți, grăbiți, zarvă, ghiozdane cu miros puternic de piele și haine noi. Copiii erau vioi, vorbăreți și râsetele nu conteneau. Doar pe chipurile câtorva se citea spaima de necunoscut. Însoțitorii lor, părinții, alternau între emoție și nostalgie.

Prima zi de școală! Veți zice că spectacolul este același în fiecare toamnă. Pe mine mă tulbură de fiecare dată.

Altceva vreau, însă, să povestesc. O întâmplare nostimă și de necrezut.

În fața mea mergea un grup de persoane vorbind în gura mare și de-a valma. Fără voie am auzit tot ce spuneau. Erau două femei, una în vârstă, cealaltă tânără, care semănau leit. Probabil mama și fiica. Le însoțea un bărbat gras, cu mers săltăreț. Femeia tânără era mai vorbăreață.

— Vasile, n-ai uitat sandvișurile?

— Două cu șuncă, două cu unt. Sunt în ghiozdan!

— Și-un măr, două, i-ar fi prins bine copilului...

— Are! confirmă bătrâna. Mititelul! Tot timpul mă gândesc cum o să se simtă el singur, fără noi. Mai ales că-i prima zi...

Grasul, după toate aparențele tatăl copilului, își tamponă cu batista fruntea asudată și numai după aceea își contrazise soția:

— Cum adică singur? Sunt atâția copii...

— Ce ușor îți vine ție! Parcă n-ai ști cât e Răducu de sensibil...

Au tăcut cu toții, preț de câteva secunde. Mi-am închipuit că se gândește fiecare, în tihnă, la sensibilitatea lui Răducu. Bătrâna a terminat, prima, cu gândurile și a întrebat, cu gravitatea unei replici din „Antigona“:

— Florico, Vasile, oare n-am uitat nimic?

Vasile îi dădu cele mai temeinice asigurări:

— Nimic! Absolut nimic! Robotesc de la 4 dimineața...

Deodată, bătrâna s-a oprit în loc și a început să țipe:

— Vasileee! și apoi iar, scurt, mai potolit, pe undeva duios: Vasile!

Grasul și femeia tânără încremeniră lângă un burlan. Bătrâna reveni, sfârșită:

— Vasile!... Copilul!... Am uitat acasă copilul!...

Am râs până în poarta miliției. Întâlnindu-ne, la intrare, ofițerul de serviciu mi-a adus la cunoștință că mă așteaptă un „caz“. O femeie în doliu vroia să-mi vorbească și am invitat-o în biroul meu. Strâns sub o năframă neagră, părul ei de un alb sclipitor făcea, parcă, o pată de lumină. Mi s-a adresat cu o perfectă stăpânire de sine. Nu s-a pierdut în amănunte, mi-a vorbit direct:

— Domnule căpitan, eu sunt mama doctorului Gabriel Olteanu. Am venit la dumneavoastră pentru că sunt convinsă că fiul meu a fost ucis!

Mă privea insistent, căutând să afle de pe fața mea o confirmare. I se părea, poate, că toată lumea știe câte ceva despre moartea fiului ei și că i se ascund adevăratele împrejurări. Firește că nu știam nimic, era prima oară când auzeam numele doctorului Olteanu.

— Iertați-mă, dar sunt obligat să vă atrag atenția că faceți o declarație extrem de gravă... Să nu mai vorbim despre dovezile pe care ea le comportă...

I se citea în priviri că socotea neștiința mea o prefăcătorie.

— Ce dovezi?... De ce nu i-au făcut autopsia?... Ce tot îi dădeau zor cei de la spital că Gabriel era bolnav?... Eu știu cel mai bine!

— Ați cerut dumneavoastră să i se facă autopsia?

— Bineînțeles!... Poate nu de ajuns de stăruitor.

— Cui v-ați adresat?

— Doctorului Precup, prieten bun cu Gabriel. Dădea din colț în colț, căutând argumente. Că diagnosticul e clar, că fiului meu nu-i plăcea să fie îngrijit de medici, că nu suporta nici măcar o injecție... Și atunci, spunea el, autopsia ar fi fost un act de impietate...

— Unde lucrează doctorul Precup?

— La clinica „Profesor Dr. Bogdan Argeșeanu“!

— Bine, doamnă, dar cine ar fi avut interesul să-l omoare pe fiul dumneavoastră?

— Nu știu! De aceea am venit la miliție. Dacă s-ar mai putea face, acum, autopsia...

Am încercat s-o liniștesc, dar n-am reușit. După plecarea ei, nedumerirea mea a sporit. Cum de i-a încolțit în minte o bănuială atât de gravă? Înțeleg, o copleșise disperarea, revolta pentru moartea unicului ei fiu. O moarte pe care o judeca cu inima ei de mamă, care i se părea absurdă și nedreaptă. În fața morții celor dragi oamenii reacționează divers, dar subiectiv. Ce gând a declanșat ideea omorului? Ce amănunt ciudat?

Din punctul de vedere al profesiunii mele, în mai toate cazurile asemănătoare intervin patru ipoteze: moarte naturală, accident, sinucidere sau crimă. La început toate par la fel de posibile. Pentru descoperirea celei adevărate sunt necesare, uneori, eforturi îndelungate, obositoare. Alteori, este de ajuns un amănunt mic, cât un vârf de ac. Și nu apelez întâmplător la comparația cu vârful de ac.

Cu câteva luni în urmă l-am însoțit la un „caz“ pe maiorul Dinescu, șeful meu. Totul părea nemaipomenit de simplu. O fată, o dactilografă, s-a sinucis. S-au găsit în odaia ei paharul din care a băut otravă și lângă el, pe masă, cheia cu care încuiase ușa pe dinăuntru. Nimic nu lăsa să se întrevadă o altă ipoteză decât a sinuciderii. Și, totuși, după ce odaia a fost cercetată, centimetru cu centimetru, a apărut un amănunt. O înțepătură de ac pe suprafața mesei din mijlocul odăii. Mai târziu, punând acest amănunt în legătură cu altele, s-a descoperit că este vorba despre o crimă.

Ucigașul îi oferise victimei o băutură otrăvitoare și pentru a înscena sinuciderea a înfipt un ac cu gămălie în masă, apoi a legat de el

un fir lung de ață pe care l-a tras afară prin gaura burlanului, care dădea în curte. A încuiat ușa, pe dinafară și a dat drumul cheii pe firul de ață. Cheia a căzut în mijlocul mesei. I-a mai rămas să tragă ața, cu ac cu tot, și dus a fost. Descoperirea crimei a pornit de la un amănunt, un vârf de ac.

Care va fi, însă, amănuntul revelator în cazul de care abia luasem cunoștință? Se va ivi vreun astfel de amănunt?

Pentru a putea cere Procuraturii deshumarea cadavrului aveam nevoie de unele date. Trebuiau cercetate, în primul rând, actele medicale care constatau decesul lui Gabriel Olteanu. Deocamdată, ipoteza numărul unu era moartea naturală.

Primele verificări impuneau prezența medicului judiciar, care a fost de părere că numai autopsia poate confirma, sau infirma, diagnosticul inițial. Procuratura a admis cererea noastră.

Despre rezultatele autopsiei am avut o convorbire interesantă cu doctorul Grigoriu, medicul judiciar.

Mărturisesc că, în timpul discuției, doctorul Grigoriu m-a agasat. Nu se așeza pe scaun, ca oamenii. Se rezema de câte un birou și vorbea cu ochii pe fereastră, lăsând impresia că nu bagă de seamă dacă îl asculți. Parcă vorbeai singur. Asta mai treacă-meargă, dar mă scotea din sărite și faptul că își răsucea câte un nasture de la haină, până pocnea ața. Apoi începea în sens invers. Aș fi dorit, foarte mult, să i se rupă nasturele, măcar o singură dată, să mă pot bucura.

— Așadar – începu el – examenul sumar al tegumentelor lasă să se vadă urmele unor numeroase înțepături pe coapse și antebraț. Probabil injecții...

— Asta corespunde cu declarațiile colegilor de spital. Olteanu suferea de ficat și își potolea crizele cu morfină.

— Vorbe!...

— Nu înțeleg ce vrei să spui?

— Am găsit, într-adevăr, leziuni pe ficat, dar numai cele provocate de otravă!

— Stai ușor, doctore! Care otravă?... Va să zică, după părerea dumitale, Olteanu a fost otrăvit?

— Cam așa ceva! Sau s-a sinucis. În orice caz, până în ziua morții era la fel de sănătos ca oricare dintre noi.

— Sănătos, spui? Și înțepăturile?

— Misterul obligatoriu din orice afacere polițistă.

— Te rog să te uiți la mine când vorbim. Ce dracu', nu merit chiar nicio privire?

— Ba da! Eşti frumos, semeni cu Elvis Presley!

— Orice mi-ai zice, astăzi nu reuşeşti să mă scoţi din pepeni.

— Îţi promit că n-am să încerc... Zici că Olteanu îşi făcea injecţii cu morfină? Nu se cunoaşte! Ciuruit cum e, ar fi însemnat să-şi introducă o cantitate uriaşă de stupefiante în organism. Asta ar fi lăsat urme, ori...

— Dar îşi făcea injecţii?

— Pot să jur!

— Cu ce anume?

Doctorul nu-mi răspunse. Se chinuia să-şi aprindă ţigara cu o brichetă care refuza să-l asculte. Se confirmau încă o dată cuvintele, nu ştiu cui, că bricheta a fost inventată ca să sublinieze importanţa chibritului. N-am văzut încă o brichetă care să se aprindă la prima declanşare.

M-am despărţit de doctorul Grigoriu şi, în aceeaşi zi, intrigat de părerile lui, am făcut o vizită la spitalul unde lucrase Gabriel Olteanu.

Omul cel mai potrivit pentru relaţii mi s-a părut a fi asistenta lui. Am stat de vorbă chiar în laboratorul defunctului.

— De la moartea bietului domn doctor n-a mai intrat nimeni aici. N-avem un alt medic specialist, trebuie să fie adus cineva, mă informă asistenta.

Cuvintele ei erau străbătute de un regret sincer. Când a spus că de la moartea lui Olteanu n-a mai intrat nimeni în laborator, a îmbrăţişat totul cu privirea, supărată, parcă, pe fiecare obiect din încăpere, mirată că biroul stă tot lângă fereastră, că stativele cu eprubete au aceeaşi aliniere, că toate sunt la fel ca înainte, ca şi cum obiectele ar fi putut fi vinovate de trădare. Între zidurile înalte ale laboratorului, între mobilele albe şi austere, asistenta părea şi mai mică şi mai slăbuţă decât era în realitate. O biată bătrânică, încredinţându-ţi o durere. Am simţit nevoia s-o întreb dacă s-a înţeles bine cu doctorul Olteanu.

— Foarte bine, era un om deosebit de bun. Numai când avea crize...

— Ce se întâmpla când avea crize?

— În ultima vreme avea crize destul de dese. Se liniştea numai cu injecţii...

— Dumneata i le făceai?

— Nu lăsa pe nimeni să pună mâna pe el. Singur şi le administra.

— Dar fiolele? Ce făcea cu fiolele?

— Le arunca aici, în cutia asta!

— De când n-ai golit-o?

— De când s-a prăpădit domn’ doctor.

— Te superi dacă te rog s-o golim acum?

— Nu sunt eu așa de supărăcioasă... Poftim!... Țineți dumneavoastră puțin de capac...

— Astea sunt?

— Astea!

— Pot să iau una cu mine?...

— Păi sunt toate sparte!

— Cu atât mai bine. O învelim frumușel în hârtia asta și poate că îmi va fi de folos...

— Dacă vreți dumneavoastră...

— Dar te-am reținut destul... A, să nu uit! Fii bună și dă-mi și câteva rețete în alb.

— Din biroul lui domn’ doctor?

— De acolo... Ce antet au?

— Al nostru, al spitalului nostru. Clinica „Profesor Doctor Bogdan Argeșeanu“.

— Mulțumesc!... În ultimul timp, doctorul Olteanu mai dădea consultații?

— Foarte rar. Lucra mai mult în laborator. Îl ajuta pe domn’ doctor Precup.

— Cercetări, studii?

— Da, un medicament nou, pentru tratamentul ulcerului...

*

Întors la birou, de voie, de nevoie, a trebuit să iau iarăși legătura cu medicul nostru judiciar. L-am rugat să vină la mine și i-am arătat fiola.

— E limpede, băiatule. Scrie și pe ea: cacodilat de sodiu.

— Asta ce mai e?

— Un întăritor nervos. Apă de ploaie!...

— Va să zică, nu-i morfină?

— Nici gând! Din astea îți poți face și tu câte vrei.

— Știi că devine interesant? Va să zică...

— Îți cam place vorba asta...

— Care?

— „Va să zică“.

— Ai dreptate, uneori mă repet... Va să zică...

Am izbucnit amândoi în râs.

Văzând pe biroul meu rețetele în alb, Grigoriu mă privi

întrebător.

— Nici eu nu știu bine de ce le-am luat. Erau prea multe și asistenta mi-a spus că doctorul Olteanu dădea foarte rar consultații...

La plecare, medicul judiciar n-a uitat să-mi atragă, încă o dată, atenția:

— Doctorul Olteanu lăsa să se creadă despre el că e bolnav și că își face injecții cu morfină.

— De ce ținea să treacă în ochii colegilor drept bolnav de ficat?

— Nu cred să-ți pot răspunde. Ghicitoarea mea a devenit indisponibilă, pentru vreo doi ani...

Mărturisesc că asemenea glume mă indispun și am fost fericit când l-am văzut pe Grigoriu plecat. Mi-am întocmit un plan de audieri, l-am consultat asupra lui pe maiorul Dinescu și, de comun acord, am convenit să mă interesez, mai întâi, de felul în care a trăit doctorul Olteanu. Am început cu audierea fostei lui soții, o femeie foarte atrăgătoare. La prima vedere făcea impresia femeii ideale pentru o căsnicie. Nu o „nevastă“ în sensul ironic al cuvântului, ci o femeie cu care fiind căsătorit poți stârni invidii. Cu toate astea, am aflat că, dincolo de aparențe, ea n-a avut o căsnicie fericită cu doctorul Olteanu. Din mărturisirile pe care mi le-a făcut am reținut că, în ultima vreme, soțul ei devenise foarte irascibil, grosolan, ajungând până acolo încât, în vreo două rânduri, a ridicat chiar mâna s-o lovească.

— Aveam senzația că duce o viață dublă, îmi spuse Ioana Olteanu.

— Vă gândiți la o altă femeie?

— Nu... nu știu nimic.

— Ce anume v-a sugerat că ar duce o viață dublă? Ce înțelegeți prin asta?

— Poate nu m-am exprimat bine... Se purta altfel decât înainte... Părea preocupat de ceva, neliniștit... Nu mai avea de loc timp liber... Uneori se împiedica de mine prin casă și, parcă, se mira că mă găsește acolo. Era acasă numai prin prezență fizică...

— N-ați încercat să vorbiți cu el?

— Am încercat în câteva rânduri, dar a refuzat să-mi dea vreo explicație. I-am propus să divorțăm. N-a vrut, mi-a cerut să am răbdare că își va reveni...

— Din ce să-și revină?

— Tocmai asta n-am aflat.

— Poate că era obosit, prea solicitat de cercetările la care lucra în

laborator...

Ca și cum n-ar fi auzit întrebarea, Ioana Olteanu își cerceta lacul de pe o unghie cu o atenție exagerată. Am observat că mâna îi tremura ușor. Răspunsul ei se lăsa așteptat și am încercat să reînnod firul.

— Dumneavoastră cunoașteți, cel mai bine, viața lui...

— Tot ce am știut v-am spus, tovarășe căpitan! Nu cred că vă mai pot fi de folos cu ceva...

Am lăsat-o să plece, păstrându-mi convingerea că mai îmi este datoare cu unele detalii. Nu se cuvenea să forțez nota. Atât a vrut ea să-mi spună despre fostul ei soț. Cum să aflu ceea ce mi-a ascuns? Dar, între ceea ce vrem și ceea ce reușim, întotdeauna este un decalaj. Nu vedeam încă nicio soluție. M-am mărginit doar la unele investigații prin vecini. Ceva, ceva am reușit eu să aflu. M-a ajutat chiar o vecină a soților Olteanu. O femeie în vârstă, un pic rea de gură, cu înfățișarea tipică a nevestelor de birtași din filmele neorealiste. Încolo, cumsecade.

Când am ajuns să discutăm despre soția doctorului Olteanu, a clătinat din cap, cu reproș.

— Adică, n-o știu eu pe madam Olteanu? Păi, stă două case mai încolo. Altminteri femeie curățică. Pantofi, pantofi, rochie mereu alta, mașină, mașină...

— Care mașină? Doctorul Olteanu nu avea mașină!

— Dumnealui, nu, săracu’. Avea altcineva, care o aștepta „à coté“, vezi dumneata...

În clipa aceea, întreaga destăinuire a Ioanei Olteanu am privit-o dintr-un alt unghi. Ce poate fi mai demn de luat în seamă decât un prieten al soției unui om asasinat? Am încercat să aflu cât mai multe amănunte:

— Vă amintiți cum arăta mașina?

— Foarte frumoasă! Albastră!

— Știți, cumva... Adică de unde să vă pricepeți dumneavoastră...

— La ce?

— La mașini. Am vrut să vă întreb dacă aveți cumva idee ce marcă era mașina?

— Ba știu. Jenică, bărbată-miu, zicea câteodată: „Ia uite-o pe madam Olteanu, iar a întins-o cu afacerea Skoda“.

— Era deci o Skoda!

— Sigur că da.

— Nu ați reținut, cumva, numărul ei...

— Dracu’ s-a uitat la număr?!... Da’, ia stai... Nu vrei să te servesc cu o dulceață de coacăze?...

— Nu, mulțumesc. De altfel, trebuie să plec.

— Să fi știut eu că vă interesează mașina!... Și nu-i nici Jenică acasă. Îmi amintesc că mi-a spus odată: „Uite, Tinco, ce de cinciuri are ăla la numărul mașinii. Parcă-i carnetu' de note al lui fii-tu!"

Datorită glumei lui Jenică, locotenentul Ovidiu, ajutorul meu, a reușit să identifice, destul de repede, automobilul în cauză. Era vorba despre Skoda cu nr. 25.515 – București, aparținând lui Felix Precup, de profesiune medic. Mai mult, în dosarul său era consemnată și o contravenție proaspătă.

Mi s-a părut oportună o nouă întrevedere cu Ioana Olteanu și i-am dat telefon acasă, s-o invit. Auzindu-mi vocea, s-a arătat nedumerită. Ba chiar neplăcut impresionată. Mi-a promis că vine imediat și am citit în vocea ei o notă de neliniște.

Îmi amintesc că așteptând-o, Alina, o colegă de la „evidență", m-a servit cu un măr grozav de mare, de roșu și de dulce. Sau, poate, așa mi s-a părut mie, fiindu-mi oferit de ea.

Ioana Olteanu a sosit mai repede decât am crezut. Graba asta însemna și curiozitate, pentru cele ce aveam să-i spun. Ajungând să discutăm despre doctorul Precup, a simțit că eu știu unele lucruri. Asta am și vrut. Mai sinceră, de data aceasta, mi-a povestit o discuție care a avut loc între ea și Precup, cu trei zile înainte de moartea doctorului Olteanu. Am ascultat-o cu atenție și, după spusele ei, discuția s-a desfășurat cam astfel:

— Ioana, sincer vorbind, te suspectez că rostești cu prea multă ușurință cuvântul „divorț".

— A devenit un imperativ, Felix. Și nu este o părere, este o certitudine.

— De câți ani ne cunoaștem noi, Ioana?

— Ai nevoie de amintiri?

— Să-ți spun eu de când ne cunoșteam: de pe vremea când actualei doamne Olteanu i se spunea „aia mică, dintr-a opta".

— Nu știu unde vrei să ajungi, dar retrospectivele romantice sunt partea ta slabă.

— Întotdeauna noi am fost foarte buni prieteni... Numai prieteni. Nu-i așa, Ioana?...

— Suntem!

— Se cuvine, deci, să mă investești cu un minimum de încredere. Pretind asta!

— Ce vrei să fac?

— Nu te grăbi să divorțezi. Am credința că fără tine, Gabriel ar fi... nu știu ce... ceva fără majusculă, în orice caz...

— Mă obligi la confidențe dezagreabile!

— Omul ăsta muncește mult. E toată ziua în clinică. Personal îi sunt îndatorat, mă ajută cât poate, îl pasionează cercetările mele, e numai suflet...

— Te-a rugat să-mi spui toate astea?.,.

— Nu, dar a simțit că se întâmplă ceva cu tine. M-a rugat să mă ocup, din când în când, de timpul tău. El știe bine cât e de dreaptă și albă prietenia noastră...

— Se poartă bizar,

— Nu te poți purta în fiecare zi ca un îndrăgostit. Oamenii mai și obosesc...

— La el au obosit sentimentele!

— Ești nedreaptă!

— Felix!... De fapt nu-ți spun un secret teribil... Nici eu nu-l mai iubesc pe Gabriel. În mine nu mai există decât sentimentul datoriei...

— Vorbești într-un fel foarte curios. Nu cumva cu vorbe de împrumut?

— Nu, nicio grijă. Pricep insinuarea... Felix, tu ești un om tare bun, un prieten admirabil, dar să nu mai primești niciodată funcții de ambasador. Eu cu Gabriel suntem, demult, doi străini. Ne vom despărți cu orice preț, Felix...

— Iartă-mă, dar ați înnebunit amândoi!

— Un diagnostic cam prea vag pentru un medic atât de strălucit... Și, ce-ai vrea să-mi propui?

— Să te gândești bine!

— Ce știi tu despre Gabriel?

— Că este un om!

— Un om!... Un om!... Ce fel de om?...

— ?...

— Odată, poate va fi, cu adevărat, nevoie să mă ajuți.

— Firește, în orice împrejurare, Ioana!...

După toate acestea, interogarea doctorului Precup se impunea de la sine. Mă încerca o senzație, mai întâi nelămurită, apoi din ce în ce mai precisă, că adevărul înaintează, se adună, înspre punctul de centru, și în centru mă aflam eu. Înainta încet, dar cu lumină, ca flacăra unei lumânări aprinse, deodată, la ambele capete.

Am socotit că este mai bine să mă duc la spital. A trebuit să

aștept o jumătate de ceas, până când a ieșit doctorul Precup dintr-o ședință. Pentru starea de spirit în care mă aflam, timpul trecea greu. Am măsurat coridorul, de la un capăt la celălalt, am numărat dalele negre din pardoseală, apoi pe cele albe; am citit, de două ori, un articol de la panoul de popularizare, despre profilaxia bolilor de piele. Afară era soare și razele intrate prin ferestre desenau zone de lumină. M-am apropiat de o fereastră și am privit, minute în șir, un îngrijitor care spăla, cu furtunul, bustul de bronz al lui Lavoisier. Lucra cântând și cuvintele cântecului răzbăteau până la mine:

„Lele, ce dragoste avem,
Numai din ochi ne vedem...“

Gazonul aleilor din curte împrumutaseră culorile toamnei.

După un timp, am auzit deschizându-se o ușă și s-a năpustit, pe coridor, o trâmbă de fum de țigară. O dată cu fumul au ieșit și o mulțime de oameni în halate albe. L-am întrebat pe unul dintre ei despre doctorul Precup și mi-a arătat un bărbat înalt, surprinzător de tânăr, cu părul tuns scurt, ca al unui recrut. Era unul dintre oamenii la care vârsta nu se cunoaște niciodată. Fără halatul de medic l-ai fi crezut, mai degrabă, sportiv.

Stătea de vorbă cu cineva. Am așteptat până ce a rămas singur și m-am prezentat. A primit posac vizita mea, explicându-mi că se grăbește să ajungă la un sanatoriu din apropierea Bucureștiului. Astfel, discuția noastră a avut loc, pe drum, în mașină. O Skodă albastră.

La bord, pe rama parbrizului, cineva uitase o garoafă albă, care îmbătrânise. Tăcerea începea să ne stânjenească. Ne oprisem la un stop, pe unde traversa o coloană nesfârșită de copii, zoriți de o educatoare tânără și foarte drăguță. Ieșeau de la muzeul din parcul de peste drum. Mi-am propus să încep discuția imediat ce vom trece de stop. În fața noastră se întindea autostrada ce duce spre aeroport. Dar a început, primul, doctorul Precup:

— Vroiați să mă întrebați ceva...

— Da... Îmi pare rău, însă, că am nimerit o zi în care sunteți foarte ocupat...

— În fiecare zi sunt foarte ocupat!

— Din fericire, prima întrebare pe care vreau să v-o pun nu se referă la o zi. Se referă la o noapte...

— O noapte? Nu înțeleg...

— Veți înțelege imediat. Vroiam să vă întreb unde ați fost

noaptea de 6 spre 7, luna aceasta.

— Habar n-am... Poate credeți că țin un jurnal intim?...

— Faceți, vă rog, un efort să vă amintiți...

Fruntea doctorului se încreți. Nu puteam ști dacă se gândește, sau este numai preocupat să depășească un șir de motociclete care mergeau în fața noastră. După ce le-a depășit și s-a înscris pe sensul normal de mers, Precup îmi răspunse, nesigur:

— Cred că am fost la Câmpulung, cu mașina...

— Credeți!

— Sunt sigur... Am fost la niște prieteni!

— La ce oră ați plecat?

— Pe la cinci, cinci și ceva... după-amiază...

— Și la ce oră v-ați înapoiat?

— Dimineața, la prima oră. N-am rămas la Câmpulung. Prietenii mei nu știau că trebuie să sosesc și plecaseră la o nuntă.

— După câte înțeleg, nu poate confirma nimeni că ați fost la Câmpulung?

— Știu eu?!... N-am văzut pe nimeni!

— Deci, n-ați vorbit cu nimeni?

— N-am știut că voi avea nevoie de un alibi...

— În noaptea de 6 spre 7 a fost otrăvit doctorul Olteanu!

— Cam hazardată presupunere. Maică-sa are o idee fixă...

— De ce nu vreți să stabilim ce ați făcut în noaptea de 6?

— Dacă aș fi știut ce se întâmplă, opream un milițian și mă fotografiam cu el...

Răspunsul mi s-a părut obraznic și mă hotărâi să-i fac prima surpriză:

— Fără să se fotografieze cu dumneavoastră un milițian v-a lăsat, totuși, o amintire.

— Mie?

— Da. Un proces verbal de contravenție, încheiat la orele 21. Dar nu la Câmpulung, ci în București...

Siguranța de până atunci i se topi. Țintisem bine, deși el a încercat, încă, să pozeze.

— Pe data de 6?! se miră, șovăind. Nu cred că pe 6 am avut contravenția. Atunci am confundat: am fost la Câmpulung pe 7!

— Bine, să presupunem că ați confundat zilele...

— E sigur...

— Vă pun o altă întrebare, la care vă rog să-mi răspundeți mai...

sincer: De ce v-ați opus atât de energic la cererea mamei doctorului Olteanu de a se face autopsia cadavrului?

— Opoziție?... Și astăzi cred că ar fi fost de prisos. Sunt convins că ficatul lui era bolnav... Gabriel se ferea de medici și...

— Și pentru asta ați încălcat regulamentele spitalului. Să recunoaștem că pare cam ciudat...

— Orice lucru poate părea ciudat când îl privești într-o anumită lumină. Cu idei preconcepute!... Aș dori să vă pun și eu o întrebare...

— Poftiți!

— Credeți, într-adevăr, că moartea lui Gabriel s-a produs în condițiuni suspecte? Vreau să spun: credeți că a fost otrăvit?

— Dumneavoastră, ca medic, ați fi fost cel mai în măsură să știți acest lucru. Da, a fost otrăvit!

Am simțit că afirmația mea categorică l-a înspăimântat. Mă privea cu ochi tulburați, pleoapele băteau repede, trădându-i nervozitatea. Realizase acuzația grea pe care o ascundeau cuvintele mele.

— Vedeți... Eu nu am de ce să... Sau mai bine zis, v-am ascuns adevărul, dar din alte motive, încercați să mă înțelegeți... De fapt trebuie să vă spun... În seara zilei de 6 am fost cu Ioana Olteanu, soția lui Gabriel...

A fost rândul meu să rămân surprins și am făcut un efort deosebit ca să întreb cât mai indiferent:

— Puteți să-mi spuneți unde?

— Cu mașina... Fără țintă... Suntem prieteni și... nu asta am vrut să tăinuiesc... Nu faptul că m-am întâlnit cu ea... Ne leagă o prietenie curată, demnă. Nu, n-am de ce să mă rușinez. Gabriel știa... Eu n-am nimic de ascuns... N-am spus din prima clipă pentru că... Vedeți... Discuția din seara aceea, cu Ioana, m-a șocat îngrozitor. Nici acum nu cred că este cu putință...

— Continuați, vă ascult...

— Discuția asta nu pot s-o povestesc. Se aduce o acuzație... O insultă memoriei unui om, poate nevinovat... Eu nu pot să spun nimic. Dacă Ioana vrea să repete ce a discutat cu mine, o privește...

Or era sincer emoționat, or juca excelent teatru, ca să nu-mi spună nimic. Mașina mergea, acum pe un drum lateral și, în zare, se ivise, dintre brazi, clădirea înaltă a sanatoriului. După câteva sute de metri ne-am oprit. Precup mă privea întrebător. Ne-am despărțit și eu am pornit, pe jos, spre șoseaua principală, urmând să mă întorc la București cu o mașină de ocazie. În legătură cu Precup îmi făurisem o ipoteză. O bănuise

de crimă pe Ioana Olteanu și se grăbise să-l îngroape, cât mai repede, pe Gabriel? A crezut c-o poate salva astfel?... Complicitate la crimă?...

ŞEDINŢA DE SPIRITISM

A trecut numai o zi de la discuţia mea cu doctorul Precup şi m-am pomenit cu un telefon de la mama doctorului Olteanu. Uitase să-mi spună ceva. În noaptea de 6 spre 7, fiul ei fusese chemat de o pacientă. Deşi era foarte târziu, el s-a îmbrăcat şi s-a dus imediat la ea. I s-a părut curios deoarece, de regulă, Gabriel refuza astfel de vizite. Mama bănuia că a fost vorba de o cunoştinţă.

O asemenea vizită nocturnă era importantă, tocmai prin faptul că a avut loc noaptea când a fost otrăvit Gabriel Olteanu.

Acum, când povestesc, identificarea persoanei pe care a vizitat-o doctorul Olteanu nu mi se mai pare un act de vitejie. Atunci a însemnat: căutări, consum de nervi, timp... Am făcut investigaţii în toate staţiile de taximetre din apropierea locuinţei doctorului. Presupuneam că n-a mers pe jos şi am avut dreptate. Până la urmă am găsit şoferul care l-a condus la destinaţie. Aşa am făcut cunoştinţă cu un alt personaj al dosarului meu de anchetă: Adina Constantiniu.

O femeie ca ea este greu de descris. Potrivit de înaltă şi construită armonios, avea o deosebită graţie a mişcărilor. Părul adunat în coc lăsa multe fire pe delături, să filtreze lumina. Faţa mică, doar un pic alungită, cu bărbia cât o nucă şi buze aproape subţiri. Dinţii mărunţi păreau gata să muşte, sau să se ofere privirii, ca o podoabă frumoasă. Ochii trăiau o viaţă proprie, independentă. Se citeau în ei treceri bruşte de la o dispoziţie la alta, de la gânduri bune la rele. Spuneam că o femeie ca ea e greu de descris, fiindcă trăsăturile feţei i se modificau în funcţie de dispoziţia în care se afla. În general, o femeie frumoasă.

M-a primit, scuzându-se pentru dezordinea din apartament, cu un aer suferind.

— Nu mă simt bine de câteva zile şi toată casa arată... nepotrivit pentru o vizită... Vă rog să mă scuzaţi...

De la una, la alta, discuţia s-a îndreptat către lucrurile care mă interesau pe mine.

— În seara aceea – şi-a amintit Adina Constantiniu – am avut patru invitaţi: familia Vameşu şi unchiul meu, Iorgu Tonigaru, cu soţia... Am stat de vorbă, cum se întâmplă în ocazii din astea... Mai curioasă mi s-a părut o glumă, o farsă, nici nu ştiu cum să-i zic... Pe la ora zece a

sunat cineva la ușă. Când am deschis, nimeni! După un timp a mai sunat odată și am găsit la ușă un carton cu prăjituri. Cine le-a lăsat, nu știu...

— Nici nu bănuiți?

— Nu!

— Bine, povestiți mai departe...

— Am servit prăjiturile musafirilor mei... Și, pe urmă... ne-am dus la un restaurant...

— Ați mâncat toți cinci din prăjituri?

— Da!... La restaurant, la sfârșitul serii, ne-am simțit cu toții foarte rău...

— Ați servit ceva care părea vechi?

— Nu-mi dau seama. Atâta știu că, ajunsă acasă, abia am mai avut putere să-l chem pe doctorul Olteanu...

— De ce tocmai pe el?

— Îl cunoșteam mai de mult. Mă tratase în urmă cu doi ani, de pleurezie.

— La ce oră a plecat doctorul Olteanu de la dumneavoastră?

— În jurul orei 4. Spunea că trece pe acasă numai să se schimbe și se duce direct la clinică...

Nu mai aveam ce s-o întreb pe Adina Constantiniu, cel puțin deocamdată. Ne-am luat rămas bun, dar, la plecarea din locuința ei, am arătat câteva fotografii portarului de bloc. Acesta l-a recunoscut pe doctorul Olteanu, fără ezitări, și mi-a spus că o vizita în mod obișnuit „pe doamna ceea frumoasă, de la etajul patru...“

— Va să zică... (A început să mă înfurie cuvântul ăsta, îmi propusesem să-l evit. Gata! Fără „va să zică“.), Olteanu întreținea unele relații cu Adina Constantiniu. Poate chiar el a trimis prăjiturile. Dar de ce așa de misterios?

După cele aflate de la Adina Constantiniu am trecut pe lista mea de audieri nume noi. Am început cu Iorgu Tonigaru. Acesta era un om care nu știa să păstreze taine. Când a început să vorbească, n-am știut cum să-l mai opresc.

— Era ziua nepoată-mi. Adina este nepoata mea. Dar poate crezi că ne-am distrat?... Ți-ai găsit! Păcat de flori! 8 lei firul, pentru cine întreabă, 5 lei pentru cine cumpără. M-am scuturat de 25 de lei, bașca la local. Nu riscam eu, dar ziceam că Adina o să mă împrumute cu ceva bani... Apropo, că veni vorba: Ce pot să pățesc eu, pentru o imputație care...

— Lăsați imputația acum... Povestiți-mi ce a fost în noaptea de

6...

— Ce să fie?... Nu tu șpriț, nu tu nimic. În schimb, deșteptul ăla de Vameșu, cică să facem spiritism... Nu știu de unde cunoștea el un călugăr, mort de vreo trei sute de ani. Visarion, Chisarion, mă rog, așa ceva. Și când mi ți l-a chemat odată, și ăla a răspuns, am simțit că-mi cade părul, de groază. Cuvioase-n sus, Cuvioase-n jos, până prezise că unul care calcă în casa Adinei o să dea ortu' popii...

— A zis călugărul asta?

— N-a zis, că ăla nu vorbește. Ăla bate! N-ai făcut încă chestii de-astea spiritiste?...

— Nu, n-am avut prilejul.

— Păi, vino, dom'le, odată, să-ți facă Vameșu o demonstrație ce n-a văzut Parisul!

— Am să vin negreșit!... Și mai departe ce a fost?

— Mai departe... Aha! A sunat anonimu'.

— Ce anonim?

— Păi nu știu, că n-a semnat pe cartonul de prăjituri... Niște prăjituri o splendoare. Și proaspete, și reci, dom'le! Nu ca micii de la restaurant, care erau să ne prăpădească...

— Câte prăjituri au fost?

— Șase!... Am mâncat cinci...

— Va să zică, una a rămas!

— Da, dom'le. Una a rămas...

Am mai tăifăsuit cu Iorgu Tonigaru, încă vreo două ceasuri. Mă interesa cum și ce a fost cu ședința de spiritism.

În aceeași zi am revăzut-o și pe Adina Constantiniu. Mă gândeam că, poate, a șasea prăjitură a fost cauza morții doctorului Olteanu. Am întrebat-o dacă l-a servit și pe el cu o prăjitură și Adina mi-a confirmat. Vizibil jenată, mi-a povestit și despre ședința de spiritism. Punând cap la cap relatările ei cu ale lui Iorgu Tonigaru, iată ce am aflat...

*

Încăperea era cufundată în întuneric. Pendula a bătut stins și printr-o crăpătură a oblonului se strecura o singură rază, subțire, de lumină. Cei cinci oameni adunați în jurul mesei păreau umbre bizare. Se așternuse o tăcere încordată, pe care, la un moment dat, o împrăștie vocea răgușită a avocatului Emil Vameșu:

— Călugăre Chesarion! În seara asta chemăm pentru a treia oară spiritul tău. Dacă ai făcut lunga călătorie până în lumea noastră și ești

aici, de față, răspunde printr-o bătaie...

Tăcerea a devenit din nou stăpână. Nu se auzea decât respirația, din ce în ce mai iute, a celor din jurul mesei. Două bătăi înfundate, venite parcă din adâncuri, confirmară prezența spiritului. Se auziră murmure de emoție, amestecată cu spaimă. Madam Lucica Tonigaru, soția lui Iorgu s-a foit pe scaun, mirându-se cu voce tare: A bătut de două ori! O mai fi venit cu cineva...

Avocatul interveni cu un sâsâit lung, ca de gânsac izgonit cu bățul, apoi continuă să oficieze:

— Cuvioase, cu bunătatea și înțelepciunea ta fără de margini, spune-mi în seara asta dacă fratele meu, mort acu', în februarie, a ajuns în lumea voastră, a celor prea fericiți?... Răspunde, rogu-te, cu o bătaie pentru „da", sau trei pentru „nu"...

S-a auzit, în chip de răspuns, o singură bătaie și Gina Vameșu, soția avocatului, rosti cu dulce încântare:

— Ei, bravo! E în rai! Merita!... A fost un băiat tare bun!...

I-a micșorat bucuria tot madam Tonigaru, care după un acces de tuse tabagică a ținut să adauge:

— Cred și eu, la cât v-a lăsat moștenire...

— Și?... Ce-ți pasă dumitale?...

— Tăcere, vă rog, tăcere! se enervă avocatul. Discutăm între noi, sau cu Prea Sfântul?... Îl voi întreba acum și despre Felicia, nevasta fratelui meu... Cuvioase spirite, te rog să-mi spui dacă soția bunului meu frate e tot în rai?

Spiritul răspunse prin trei bătăi și Lucia Tonigaru scăpă un „aș". Gina a țistuit lung din buze, impresionată de soarta pe care a avut-o cumnată-sa.

— Tocmai ea care făcea pe sfânta, mai ținu să spună madam Tonigaru.

— Măcar moartă iart-o și dumneata!

Se amestecă în discuție Iorgu Tonigaru, dar cu alt gând:

— Emilică, frate, întreabă-l pe Cuviosu și despre casa noastră de la Râmnic...

Glasul avocatului se înălță cucernic:

— Te mai întreabă, Prea Sfinte, Lucia și Iorgu Tonigaru, dacă e bine și cu folos să vândă casa părintească de la Râmnic?

Pentru că răspunsul spiritului fu afirmativ, madam Lucica se înfurie de-a binelea:

— Ei, na, c-am să mă iau după el! Să rămân la bătrânețe pe

drumuri. Unde să ne stabilim când l-o pensiona pe Iorgu?...

Câteva bătăi precipitate o siliră să-şi curme vorba. Iorgu o mustră cu blândeţe:

— Taci, femeie! Te iei în gură şi cu Prea Sfântul?...

Vameşu, intermediarul între cer şi pământ, se răsti la ei:

— Zău, fraţilor, nu mai vorbiţi atâta! Tăceţi! Vă rog, vă implor!... Cuviosul nu stă mult. Îl simt, îl simt că vrea să plece. Nimic nu-l mai leagă de lumea noastră de ţărână. După această explicaţie, continuă cu glasul schimbat: Atotştiutorule, înainte de a te întoarce printre marile umbre, spune-ne dacă vreunul din cei ce calcă pragul acestei case este pândit, cumva, de coasa nemiloasă a morţii?...

Prea Sfântul, categoric ca şi până atunci, nu ţinu seama de sensibilităţile celor de faţă şi bătu o singură dată, aruncându-i pe toţi în braţele disperării.

— Cine? Cine anume?... Răspunde! Răspunde, Cuvioase, răspunde! îl rugă Vameşu cu glas tremurat.

Dar spiritul plecase, semănând o groaznică confuzie. Pendula bătu solemn şi gazda propuse să se aprindă lumina, arătându-şi nemulţumirea că tocmai în ziua aniversării naşterii sale s-a ales cu o distracţie atât de lugubră...

*

După ce i-am cunoscut pe Gina şi Emil Vameşu (cu Vameşu am avut de furcă), mi-am dat seama că fac parte dintre oamenii care, fie că te cunosc, fie că nu, au întotdeauna să-ţi spună o mulţime de lucruri, să te facă părtaş la întâmplări de familie, să-ţi istorisească amintiri ale lor, sau ale altora. Ei sunt veşnic bine informaţi, atât despre preţul mănuşilor la Romarta, cât şi despre intoxicarea celor cincizeci de sirieni cu carne de cămilă. Numai în faţa soţului ei Gina vorbea mai puţin, conştientă că îi este inferioară. De altfel, chiar dacă ar fi încercat să vorbească i-ar fi fost aproape imposibil. Emil Vameşu era de o vervă debordantă.

Gina Vameşu, o femeie destul de trecută, se încăpăţâna să facă totul pentru a-şi păstra încă urmele tinereţii. Din cauza excesului de farduri, obrazul ei arăta ca un perete ce refuză tencuiala, cojindu-se.

Genul clasic al femeii-jandarm era perfect reprezentat de Lucica Tonigaru. De când am cunoscut-o nu-mi pot imagina că o femeie-jandarm poate arăta altfel. Mâinile ei, neobişnuit de mari, îţi dădeau senzaţia că dintr-o singură palmă te despică. La portretul ei au mai rămas de adăugat vocea hârâită şi tusea tabagică.

Iorgu, tovarășul ei de viață, era la fel de voinic, dar cu o înfățișare mult mai blajină. Părea coborât dintr-un tablou de Brueghel. Încă înainte să se aprindă lumina, adormise cu mâinile împreunate deasupra pântecului rotofei. În somn îi creșteau și îi descreșteau, o dată cu răsuflarea, gușile roșii și gelatinoase. Păstra în coltul gurii un zâmbet abia perceptibil, desigur o dovadă a satisfacției pricinuite de prevestirile călugărului Chesarion.

*

Pe Iorgu l-a trezit nevastă-sa, îmbrâncindu-l. Vroind să dea impresia că nu dormise, el întrebă surâzător:

— Și masa chiar n-are niciun cui?

— Iorgule, ești de o ignoranță încântătoare. Cu cui nu merge, băiatule, îi explică Vameșu îngăduitor.

— Nu vin spiritele?

— Poate că vin, dar tac.

— Ce vrei, dom'le? Făpturi de fum! Da' îmi place. Când mai tragem o ședință?

Cu o mutră care anunța cel puțin sfârșitul lumii, Gina le spuse că ședința nu se poate repeta mai devreme de două săptămâni.

— Dacă ați ști cât îl consumă pe Emil. Nu doarme noaptea... Pauvre Emil!

— De ajuns, de ajuns, copii! le ceru Adina. E ziua mea, vreau să petrecem. Să fie lume, muzică, să se întâmple minuni...

— Bernard Shaw spunea că o minune este o întâmplare din care se naște credința, încercă Vameșu să-și etaleze erudiția.

— Las-o baltă, dom'le! Mi-e foame! Haidem la un local, pe aici, prin preajmă, i-o tăie Iorgu.

Lucica îl susținu și când Adina le atrase atenția că nu e îmbrăcată ea o zori să-și schimbe rochia, menționând că are o poftă teribilă să danseze.

— Cu mine, mamă? făcu Iorgu, cuprins de o sinceră îngrijorare.

Adina promise că va fi gata într-o clipă și trecu în camera de baie. Invitații auziră, imediat, curgând robinetul. În lipsa ei, Iorgu se interesă ce i-a venit lui Vameșu să pună întrebarea cu „coasa nemiloasă a morții". Acesta îi dădu o explicație lungă și încâlcită din care Iorgu a înțeles numai că e bine ca omul să știe ce-l așteaptă. Să poți ști ce ți se întâmplă mâine, iată un lucru extraordinar! Și el, Vameșu, îți putea procura știri viitoare.

Zgomotul strident al soneriei puse capăt discuției. Cum nu se cuvenea să deschidă decât gazda, Lucica strigă:

— Adina, sună cineva!... Mă auzi, Adina?

— Te aud, tanti. Ce s-a întâmplat? întrebă Adina apărând în ușa băii, pieptănându-se.

— Sună cineva!

— La ora asta?... Cine o fi?... Mă duc să văd!...

Se uită îndelung pe palier, dar nu văzu pe nimeni. Probabil că fusese doar o părere.

— Nu e nimeni! Vi s-a părut.

— Ce ni s-a părut? Am auzit cu toții, o asigură Iorgu.

— E cineva pe scară? strigă Adina din ușă. Nu e nimeni!...

Intră iar în baie, promițând că într-o clipă va fi gata. Musafirii nici n-apucară să reia conversația și se auzi din nou clopoțelul soneriei. Emil ciocăni în ușa băii.

— Coniță Adina, iar sună!...

— Vin imediat!

Adina traversă încăperea, cu o mină plictisită, ba chiar ușor enervată. Fu auzită bodogănind în ușă:

— Asta-i culmea! Cine naiba se joacă?... Iar nu e nimeni!

Se apropie și Iorgu.

— Care ești acolo?... Apoi, exclamă uimit. Ete-te! Un pachet! Tu nu vezi? În fața ușii e un pachet. Ce-o fi înăuntru?...

— Știu eu?

Într-adevăr, în fața ușii, jos, era un pachet. Cineva îl lăsase acolo și plecase înainte să i se deschidă.

— Tiii, ce prăjituri grozave! făcu Iorgu, după ce desfăcu pachetul.

— Nu înțeleg nimic. Cine putea să le trimită? se întrebă gazda.

Închiseră ușa și Iorgu anunță tuturor vestea, solemn și statuar ca un majordom:

— Doamnelor și domnilor, un anonim a trimis Adinei acest minunat carton de prăjituri...

Gina murea de curiozitate.

— Să vedem și noi!

Continuând să se mire, Adina își dădu cuvântul de onoare că nu poate ghici, cu niciun chip, cine a trimis prăjiturile. Bineînțeles că nimeni n-a crezut-o.

— Or fi de la călugărul Chesarion! trânti Iorgu.

Toți izbucniră în râs. În sfârșit, Iorgu făcuse o glumă pentru care nevastă-sa îl privi cu recunoștință. Adina luă cartonul de prăjituri și se opri în fața fiecărui invitat, oferind. Rămase o singură prăjitură pe care Iorgu o propuse... anonimului.

— Poate că vine, până la urmă...

Adina îl privi mustrător. O deranja că nu este crezută, dar nu zise nimic. S-a rujat, foarte meticulos, în oglinda toaletei și îmbrăcându-se cu toții au pornit la restaurant.

Se făcuse târziu. La blocuri se stinseseră mai toate luminile. Cartierul adormea la fel în fiecare seară. Și paznicul locului de parcare a automobilelor căsca la fel ca în fiecare seară.

Firma luminoasă, din apropierea hotelului „Lido“, avea aceleași litere stinse, cu toate că era pusă acolo să indice... numărul de telefon unde puteai să reclami deranjamentele electrice.

În Piața Romană se scoteau șinele de tramvai. Aparatele de sudură aruncau fulgere albastre. Flama scurtă, repetată, lumina o fereastră a blocului din colț. De câteva zile încoace, cam la aceeași oră, o mamă își legăna copilul la fereastră, arătându-i parcă întunericul de afară, să-l sperie.

Veselul grup al cunoștințelor noastre a poposit la restaurantul „Ambasador“. S-au așezat în jurul mesei, exuberanți și gălăgioși sfidând, parcă, prevestirea sumbră a călugărului Chesarion.

Ca să umple timpul, până aveau să sosească cele comandate, Iorgu a început să bată câmpii. Avea el o idee fixă, că pe front s-a purtat ca un erou, a luat sute de nemți prizonieri, a distrus tunuri, tancuri, avanposturi și trupe inamice de desant. Cuvântul „desant“, a cărui rezonanță îi plăcea nespus, îl rostea plimbându-l prin cerul gurii ca pe un bob de strugure tămâios.

Într-o pauză a povestirii, Iorgu a închis ochii, parcă pe urma cumplitelor amintiri din război. Și... cu ochii închiși a rămas, adormind, pur și simplu, la masă.

În realitate el nu fusese, nicio zi, pe front, dar povestea foarte frumos.

Înghiontit de tovarășa lui de viață, se trezi, zâmbind serafic. Reușise să-și deschidă complet numai un singur ochi. Pleoapa celuilalt se zbătea anevoie, ca o aripă de pasăre ce moare pe nisip.

O dată cu mâncărurile și băuturile consumate, atmosfera s-a înviorat, glumele zburau dintr-o parte, într-alta, prietenii călugărului Chesarion petreceau.

Spre sfârșitul serii, cea care le-a stricat buna dispoziție a fost Lucica. Din senin, a început să se vaite că se simte rău. Apoi s-au plâns și ceilalți, fiecare având aceleași simptome: moleșeală, dureri, din ce în ce mai ascuțite, în abdomen, amețeli.

— Eu cred că numai vinul ne-a făcut figura, își dădu Vameșu cu părerea. Îl amestecă cu tot felul de chimicale și uite ce iese... Parcă am un elicopter în cap...

Din pricina durerilor, Adina își mușca buzele.

— Să mergem, dragă. Fata asta se simte rău de tot, dădu semnalul de plecare nevasta lui Iorgu, care își mai revenise.

— Mâine să ne telefonezi, Adina, zise Gina Vameșu, în clipa când și-au luat la revedere.

S-au despărțit grăbiți, ca niște călători ce s-au cunoscut întâmplător și, după un drum lung, ajunseră, în sfârșit, la stația terminus. Fiecare era dornic să ajungă cât mai repede acasă.

În timpul cercetărilor care au urmat, m-a emoționat „marea“ și „sincera“ prietenie care îi unea pe acești cinci oameni. Ca să vă faceți o idee vă destăinui câteva comentarii făcute de ei, imediat după petrecerea de la „Ambasador“. Iorgu i-a spus bosumflat nevestei:

— Dracu’ ne-a pus să ne ducem?! Am dat bani pe flori, am plătit și masa și acu’ uite ce rău îmi e... Lucico mamă, fă-ți pomană cu o lingură de bicarbonat, că-mi dau sufletul...

Avocatul Vameșu încerca să o liniștească pe consoarta lui:

— Stăpânește-te și tu, Gina. Suferința e o stare intimă, discretă...

— Nu înțelegi că mă doare?

— Răbdare și trece. Ne-am luat după boul ăla de Iorgu să mâncăm și mici.

— Ah! Nu mai pot...

— Fă-ți un ceai de... de ceva...

Nici Adina n-a putut adormi. Când durerile au devenit insuportabile, a format numărul de telefon al doctorului. În mai puțin de o jumătate de oră, doctorul Gabriel Olteanu se prezentă la locuința ei.

Portretul lui s-ar putea rezuma la câteva cuvinte: un tip pedant, foarte simpatic, manierat. Prietenii zâmbeau spunându-și că el e gata să susțină ideile altora, mai elocvent decât pe cele proprii. Promitea cu amabilitate orice serviciu, te îndatora și, de manierat ce era, nu te-ar fi contrazis nici în fața afirmației că ai zburat în Cosmos înaintea lui Gagarin.

Se așeză la căpătâiul Adinei, cu grijă pentru dunga pantalonilor,

și îi controlă pulsul. Cu cealaltă mână îi acoperi fruntea, încercând să simtă dacă are febră.

— O intoxicație. O formă ușoară, se pronunță în cele din urmă. Să sperăm că nu se vor ivi complicații... Poftim, ți-am pregătit ceva de băut...

— Ah! Ce gust imposibil are. Ce mi-ai dat aici?

— Ceva folositor, în orice caz. Ai să te liniștești și sper să adormi.

— Și tu pari tare obosit.

— Chiar sunt!

— Să te servesc cu ceva...

— Nu vreau nimic!

— Uite, am acolo o prăjitură cu cremă. Știu că îți plac...

— Mulțumesc!

— Te rog, ia...

— Mmmm! E foarte bună...

Doctorul Olteanu a plecat în jurul orei 4 dimineața și peste noapte criza Adinei s-a repetat mult mai puternic. După ora șapte și jumătate l-a sunat la clinică.

— Vă rog, cu doctorul Olteanu...

Persoana de la celălalt capăt al firului a ezitat să răspundă.

— Sunteți o rudă?

— Nu, o cunoștință, o pacientă...

— N-o să puteți vorbi cu doctorul Olteanu!

— Când să revin?

Răspunsul a întârziat câteva secunde:

— Doctorul Olteanu a murit!

*

În seara petrecerii de la restaurant, s-a mai petrecut un fapt, care venea să încurce și mai mult firele cercetărilor mele. La farmacia nr. 64, situată la o margine a orașului, s-a prezentat un individ care a cerut să i se execute o rețetă. (Semnalmentele lui mi-au fost relatate vag: statură potrivită, între două vârste, destul de bine îmbrăcat.)

Deși rețeta era prevăzută cu antetul unei mari clinici și cu timbru sec, totuși farmacista de serviciu a observat că ceva nu este în regulă. Atunci când n-ai mult de lucru, când timpul trece greu, te bucuri dacă vine un om la tine, să schimbi o vorbă, două. Întârzii intenționat asupra rezolvării unor treburi, de care în mod obișnuit te ocupi mașinal.

Calculând fără grabă costul medicamentelor, farmacista a observat că timbrul sec strivise hârtia rețetei, în loc să se imprime egal. Un amănunt care nu ar fi stârnit bănuielile nimănui. De data asta, farmacista a devenit bănuitoare și a ridicat hârtia în lumină, s-o privească mai atent. Pe clientul nocturn îl enervă scrupulozitatea ei.

— Ce tot suciți hârtia asta, tovarășă dragă?... Parcă am fi la un ghișeu de schimbarea valutei...

— De ce vă impacientați?

— Dacă mă țineți aici de zece minute! Sunt un om bolnav! Pentru trei fiole, puricați atâta rețeta aia.

— Eu nu pot să vă servesc...

— Dați-mi rețeta! Încerc în altă parte!...

Îi smulse rețeta din mână și se îndreptă, bombănind, spre ieșire. Farmacista privi lung în urma lui.

*

Nu știam cum să leg, și dacă se leagă, această întâmplare, cu dosarul meu. Mi se învălmășeau în minte nenumărate întrebări: Oare prăjiturile au fost otrăvite?... Cine să fi trimis cartonul cu prăjituri?... Doctorul Precup?... Imposibil! Poate, Ioana Olteanu... De unde până unde? Știa ea despre existența Adinei Constantiniu?... Sau, poate chiar unul dintre cei cinci invitați...

Am dat ordin să fie adus avocatul Emil Vameșu. După o oră, locotenentul Ovidiu mi-a raportat telefonic:

— Tovarășe căpitan, avocatul Emil Vameșu a dispărut de la domiciliul său!...

FĂRĂ MASCĂ

Pe biroul meu se afla un ordin care aştepta să-l semnez:

„...Atenţiune toate posturile! Luaţi măsuri să fie urmărit şi prins Vameşu Emil, fost avocat, cu domiciliul stabil în Bucureşti, str. Bartolomeu, nr. 87. Comunicăm semnalmentele...“

Am întrerupt lectura şi l-am întrebat pe Ovidiu, care era de faţă:

— Care e ocupaţia actuală a lui Vameşu?

— Face pe chiromantul. Ghiceşte, prezice viitorul, organizează şedinţe de spiritism. Îl ajută şi nevastă-sa. Ea culege, de prin vecini, informaţiile pe care le serveşte el ca pe nişte mari preziceri.

— Asta mai lipsea din dosarul nostru!...

— De obicei, oamenii de teapa lui Vameşu nu ajung până la crimă.

— Cu atât mai curios este amestecul lui în asasinarea doctorului Olteanu...

Am rămas pe gânduri. Ovidiu mă privea bănuitor. Credea, poate, că ştiu ceva în plus faţă de el.

Îmi era drag Ovidiu şi îmi plăcea să lucrăm împreună. Preţuiam capacitatea lui rară de a alege esenţialul din zece mii de amănunte stufoase.

Ca înfăţişare, nu se deosebea prin nimic de oamenii care trec pe stradă şi au aceeaşi vârstă cu a lui. Mai scund decât mine, doar cu câţiva centimetri (eu am un metru şi optzeci), însă mai bine legat, uita veşnic să se pieptene şi când îi vorbeai te asculta cu gura deschisă. Pricepea uşor şi filtra tot ce-i spuneai, surprinzător de repede.

Simpatia lui pentru mine s-a născut într-o zi de decembrie, când l-am ferit să devină victima unei glume proaste.

Să vă povestesc. Era căutat, pe atunci, în toată ţara, un mare escroc. Arşavir, zis „Marchizul“, despre care colegii mai vechi aflaseră, chipurile, că îşi va petrece noaptea de Anul nou la o cunoştinţă din cartierul Pantelimon. Ovidiu, boboc încă, s-a bătut cu pumnii în piept că îl va prinde el pe Arşavir şi îl va aduce legat ca pe o „mazetă“. Se decisese să pândească toată noaptea, cu mâna încleştată pe armă, în colţul străduţei din Pantelimon, unde urma să sosească „Marchizul“. Adevărul era, însă, că Arşavir fusese arestat cu o zi mai înainte, la miliţia Iaşi şi se

afla, deci, sub pază sigură. Gluma răutăcioasă l-ar fi făcut să-şi petreacă noaptea de revelion în stradă, aşteptând degeaba. Iniţiatorii glumei susţineau că vor să-i dea o „lecţie“, că prin exemplul lui să mai tempereze zelul „puştilor“ veniţi de curând din şcoala de ofiţeri, puşi, din primele zile, pe descoperiri formidabile. Întâi să înveţe meseria ca lumea.

Ovidiu, ziceau ei, vrea să se ducă de-a gata la o arestare, după ce alţii au muncit să afle cuibul unde va poposi pasărea.

În dezacord cu aceste argumente, l-am sfătuit pe Ovidiu să-şi petreacă liniştit revelionul la Sinaia, împreună cu prietenii cărora le promisese că îi va însoţi. Şi el m-a ascultat.

Trecuse un an, Ovidiu lucra în serviciul meu şi continuam să ne înţelegem bine. De cele mai multe ori, chiar foarte bine.

*

...Discutam cu Ovidiu „dosarul Olteanu“, când ne-a întrerupt soneria telefonului. Tovarăşii de la „Evenimente“ ne comunicau o spargere săvârşită la farmacia nr. 64. Eu şi Ovidiu am ajuns la faţa locului la câteva minute după sosirea echipei de cercetare.

O spargere curioasă. Hoţii nu se atinseseră de bani şi nici de medicamentele scumpe. Furaseră numai fiole cu morfină. Judecând după modul de operare, spargerea fusese săvârşită de către un începător. A fost pus pe urme câinele de serviciu. Unul dintre cei mai buni câini ai noştri, Blitz. El ne-a condus, pe urme, până în strada Arhitect Matache nr. 33. Era acolo o casă micuţă, cu curte în faţă. Ne-a deschis, alarmată, proprietăreasa.

— Ce doriţi?... Ce s-a întâmplat?...

Însoţitorul lui Blitz strânsese scurt lesa şi acum se lupta să liniştească câinele.

— Cine mai locuieşte aici? am întrebat-o, pe femeia care ne deschisese.

— Fii-mea şi cu mine. Avem şi un chiriaş, pe domnul Tiberiu Popescu...

— E acasă?...

— Da, cred că da!

— Vă rugăm să ne conduceţi la el...

Gazda bătu în uşa chiriaşului, de câteva ori, din ce în ce mai puternic. N-a răspuns nimeni şi cum uşa nu era încuiată, am intrat cu toţii. Camera era, de fapt, o bucătărie. Îmi amintesc şi acum textul caraghios al unei broderii, pătată din belşug cu grăsime şi prinsă deasupra maşinii-

aragaz:

„Mult mă gândesc,
Ce să gătesc...
Să nu fie scump tare
Și bun la mâncare...“

Pe un pat strâmt era întins, mai bine zis zăcea, un om cu fața răvășită. Ovidiu îmi spuse în șoaptă:

— Doarme!... Ba nu, ține ochii deschiși... E leșinat!...

Cercetându-l cu privirea mi-am dat seama că omul nu era leșinat. Își făcuse morfină. În graba lui nici nu încercase să ascundă fiolele. Căzuseră pe jos, lângă piciorul patului. Urmărindu-mi privirea, a înțeles și Ovidiu despre ce este vorba.

— Știi, Ovidiule, ce sunt fiolele astea?

— Morfină, tovarășe căpitan, se grăbi el să-mi răspundă.

— Și altceva!... Poate că sunt cheia asasinării doctorului Olteanu!...

Gândindu-mă bine, acum după atâția ani, cred că am spus cuvintele acelea mai mult ca să-mi dau importanță. Până la dezlegarea enigmei mai aveam de așteptat. Momentan cercetările noastre nu stabiliseră decât că morfinomanul era una și aceeași persoană cu individul venit într-o noapte la farmacie, cu rețeta în neregulă. Ovidiu a avut ideea să-l confruntăm cu farmacista care făcuse atunci noaptea de serviciu.

Concomitent cu cercetarea lui am luat, iarăși, o declarație Ioanei Olteanu. Trebuia să aflu la ce discuție s-a referit Precup. Vă amintiți?

— O acuzație gravă! O insultă a memoriei unui om, poate nevinovat...

A fost nevoie de multă răbdare și stăruință până ce am convins-o să nu aibă rezerve.

E foarte greu să descrii întâmplările importante din viața altuia. Mie, cel puțin, așa mi se pare. Există această valoare rece a întâmplărilor altora. Întâmplări grave, tu poate le povestești la modul: „Știți ce a pățit cutărică?...“ Dispare tensiunea. Pentru cei care au trăit întâmplările respective ele au avut o altă temperatură, consecințe, modificări în felul de a trăi. Evenimentele vieții noastre sunt foarte personale și, povestite de altcineva, se diluează. De aceea voi reda din relatările Ioanei Olteanu doar atât cât este necesar pentru o bună înțelegere a cazului de față.

Ioanei Olteanu i-au trebuit mulți ani până să afle adevărata față a soțului său. Omul acesta amabil, îndatoritor, pasionat pentru știință,

numai suflet, a încercat să folosească prietenia soției sale cu Precup pentru a-l determina să împartă cu el eventualul succes al cercetărilor privind noul medicament pe care îl experimentau. Încuraja o asemenea prietenie, cunoscând calitățile morale, fără reproș, ale doctorului Felix Precup.

Deci, în primul rând, se vroia asociat la o descoperire în care nu adusese nicio contribuție științifică. În al doilea rând, însă... Nu! E prea devreme să vă spun. Să păstrăm ordinea logică.

Eu și colegii mei continuam eforturile pentru găsirea lui Emil Vameșu. Și iată că, într-o zi, a fost găsit ascuns la o rudă a lui din comuna Mărgineni. Prinderea s-a datorat lui moș Pandele, un unchiaș foc de simpatic, care l-a trezit pe șeful postului de miliție în toiul nopții.

— ’Mnă seara, tovarășe plutonier...

— Care seară, bre, că e noapte bine. Cum de nu dormi?

— Păi?... Eu ce zic?... Cum de nu dorm. De dormit îmi arde mie?

— Oi fi bolnav...

— Eu, nu!... Asta e! O fi bolnavă...

— Cine, bre?

— Zamfira, baba mea.

— Ia-o încet, că acu’ tot m-am trezit...

— De patru nopți ține sfat cu mă-sa. Vine acasă de-o latră toți câinii.

— Și, ce vezi matale rău în asta? Stau și ele de vorbă, femei...

— Adică, ele stau de vorbă și eu arunc banii din casă?

— Să mă pici cu ceară dacă înțeleg ceva...

— Păi?... Eu ce zic?... Ce vorbe mai are ea cu mă-sa?

— Uite că are!

— N-are! Mă-sa îi moartă dinainte să mă ia pe mine militar.

— E încurcată rău...

— Este! Eu ce zic?... Vine mă-sa noaptea la plopul de lângă fântână. Cică o cară după el un călugăr. Unu’ Misarion...

— De călugărul ăsta n-am auzit!

— Ai văzut!... Și ăla-i mort. Umblă morții vraiște prin sat.

— Spune drept, nea Pandele, te-ai cinstit cu ceva?

— Nici pomeneală!

— Auzi, nea Pandele, nu vrei să mai vorbim mâine, pe lumină?...

— Acu’ vorbim! E dat dracului călugăru’ ăsta. În fiecare noapte cere bani, de parcă vine cu aeroplanu’. Și proasta îi dă...

— Cui, bre?

— Banii îi ia arhanghelul, maimarele lor. Cred că-i împarte cu Misarion. O avea și soacră-mea partea ei, c-a fost lacomă, Dumnezeu s-o ierte...

— Nea Pandele, taci din gură că visez urât la noapte. De unde mai scoseși și un arhanghel?

— A venit singur. E de la București!

— Să nu-mi spui că s-a autotencuit pe bolta bisericii...

— Nu! A tras la Iancu Băltăreț, cumnată-su...

— Ce vorbești? Ăla mic și slab e arhanghelul? De-aia n-a venit să-i dau viza de flotant? De ce nu începuși așa, nea Pandele?

— Păi?... Eu ce zic?...

Așadar, Vameșu a reapărut. El mi-a fost pus, imediat, la dispoziție, pentru cercetări.

Analizând cercetările mele, până în acest punct, s-ar putea spune că ele au evoluat normal, dar aveam o senzație de oboseală a ritmului, de impas. Interogasem o mulțime de oameni, îmi suprasolicitasem colaboratorii și totuși ne mișcam într-un cerc. A fost o anchetă care m-a ținut mult în birou, nu prea spectaculoasă. Dar munca de urmărire judiciară nu presupune numai arestări senzaționale, urmăriri în noapte, schimburi de focuri, lupte formidabile etc. Așa e meseria noastră și încă n-am auzit pe cineva că n-o iubește.

Dar să mergem mai departe. Bineînțeles că prima acțiune care îmi stătea în față era aceea de a vorbi cu Vameșu. L-am poftit la interogatoriu.

— De ce ai fugit din București, domnule Vameșu?

— Vai, domnule căpitan!... Fugit?... E o formulă derizorie. Nici gând să fug. Sunt astenic și am avut nevoie de odihnă. Pot dovedi cu certificate medicale și chiar vă rog să verificați...

— Ai încercat să fugi și când te-a legitimat șeful de post...

— Aaaa, atunci a fost altceva... Domnule, ce mai încolo și încoace... M-am temut un pic, mi-a fost frică. Nu?

— Frică, de ce?

— Cum să vă spun?... Domnule căpitan, eu sunt un tip eminamente sincer... Ce să ne mai ascundem după deget...

— Să nu ne ascundem!

— Tocmai... După ce a început ancheta cu Adina, mi-a dat un telefon tembelul ăla de Iorgu și mi-a spus că a trăncănit în legătură cu spiritismul...

Aici, Vameșu făcu o pauză, își înțepeni ceafa firavă și privi,

vulturește, prin mine. După aceea, reîncepu:

— Atunci ce mi-am zis, domnule căpitan? „Bine, Vameșule, tocmai acum când noi luptăm împotriva superstițiilor, când facem atâtea eforturi să-l smulgem pe om din ghearele misticismului, tu te-ai apucat de spiritism? Nu e frumos, nu e moral. Ești cel mai retrograd element. Trebuie să te dai, urgent, la fund, că altfel te înhață...“ Și... m-am dat!

— Va să zică, așa stă treaba. Nu cumva motivul sperieturii dumitale era cam minor? Doar ești om de lege, avocat...

— Am fost. M-au mâncat, tovarășe căpitan. Fript m-au mâncat. Până ce nu m-au văzut scos din colegiu, nu s-au lăsat. Invidii, intrigării, știți dumneavoastră. Dar bine mi-au făcut tovarășii mei! Elementele necinstite n-au ce căuta în societatea noastră nouă. Legile contemporane ale umanității.

Mi-a sărit țandăra, dar l-am întrebat foarte liniștit:

— Domnule Vameșu, dumitale îți place teatrul?

— Foarte mult, tovarășe căpitan, recunoscu, nepricepându-mă în prima clipă. Cum să nu-mi placă? Teatrul ne educă, ne luminează, ridică nivelul cultural al maselor...

— Sunt cu totul de acord! Dar cu mine de ce joci teatru?

— Vai, cum mi-aș permite?

— Asta mă întreb și eu... Dumitale ți-a fost frică de cu totul altceva... Ți-a fost frică de declarațiile pe care le putea face Tiberiu Popescu. Ai aflat că noi am reușit să-l identificăm și...

Vameșu se sculă în picioare, cu chipul plutind într-o imensă uimire. I-am făcut semn să stea liniștit pe scaun.

— Să discutăm la obiect. Fiecare infracțiune are elementele sale constitutive, nu-i așa?... Ei bine, în cazul dumitale aceste elemente sunt întrunite pentru dovedirea mai multor infracțiuni. Ce naiba, ai fost jurist...

Să le luăm pe rând: articolul 549 cod penal: înșelăciune, apoi trafic de stupefiante și speculă cu medicamente, fals și întrebuințare de fals. Ajunge?...

— O clipă, domnule căpitan!... Sunt calomnii, se exagerează groaznic, am dușmani... De la câteva grame de morfină vândute, nici nu mai știu când, lui Tiberiu Popescu, a ieșit aici că...

— Sursa era doctorul Olteanu, nu-i așa?

— Da, adică nu...

— Tot el procura și rețete pentru medicamente mai deosebite. Dumneata falsificai doar timbrul sec...

— O rețetă, două...

— Te-ai ocupat și de plasarea, ca să folosesc un termen decent, a unor doze dintr-un nou medicament destinat tratării ulcerului duodenal. Deși era încă insuficient experimentat și se afla în stadiul de laborator. Tot doctorul Olteanu era furnizorul. Te rog să observi – am încheiat eu – că nu ne jucăm de-a probele...

Vameșu mă privea îndobitocit, ca un pisoi care mănâncă. Într-un minut a trecut de la apatie la furie, și a început să împroaște cu acuzații în stânga și în dreapta. Trebuia să le desprind, cu multă grijă, doar pe cele veridice. Altfel, calomnia își putea întinde petele unsuroase chiar și pe locurile albe.

Pentru a limpezi definitiv cazul doctorului Olteanu îmi mai lipseau doar câteva verigi. L-am chemat la mine pe Ovidiu, care a adus cu el un zâmbet cald și prietenos. L-am simțit că are vești și i-am luat-o înainte.

— Ia spune...

— Tovarășe căpitan, cred că am găsit ceea ce căutam de atâta vreme...

— Haide, zi!

— O oarecare Valentina Ioniță i s-a plâns sectoristului că cei din blocul de alături îi aruncă în curte tot soiul de gunoaie. În dimineața zilei de 7 și-a găsit pisica moartă...

— Ce crimă oribilă!

— Nu râdeți! Pisica a murit fiindcă a lins un ac de seringă aruncat în curte.

— Te rog, taci un pic. Lasă-mă să ghicesc. În blocul de alături stă și Adina Constantiniu?

— Exact, tovarășe căpitan!

— Ovidiule, ești o comoară!... Acum ne mai lipsește numai o declarație a portarului de la bloc.

— Am și luat-o. Este înregistrată aici, pe bandă...

— Deschide magnetofonul!

După câteva secunde, în difuzorul magnetofonului răsună limpede vocea lui Ovidiu:

— Nu vă amintiți? În noaptea de 6 spre 7 a curs apa în bloc?

— A curs!

— Păcat, tare păcat... În tot blocul a curs?...

— În tot blocul, nu. De la etajul 3 în sus nu curge niciodată noaptea. N-are putere hidroforul...

— Bravo! Îți mulțumesc, te felicit!

— Pe mine? Felicitați mecanicul, că el nu l-a reparat. Și s-au făcut o mie de reclamații...

Am oprit magnetofonul, sub impulsul unei idei.

— Ovidiule, trebuie să organizăm, urgent, o ședință de spiritism!

Ajutorul meu a tăcut, așteptând. El nu se mira niciodată, sau se mira numai în sinea lui.

— Îl iei pe Vameșu – am continuat eu – și convoci în locuința Adinei Constantiniu pe nenea Iorgu, cu soția și Gina Vameșu. Eu plec direct la Adina. Hai, că se face noapte...

O dată cu înserarea erau adunate în sufrageria Adinei Constantiniu aceleași persoane care au luat parte și la ședința de spiritism de care am amintit mai înainte.

Am lăsat oblonul, atât cât să se strecoare în încăpere o rază subțire de lumină și i-am propus avocatului, cu toată seriozitatea:

— Să facem o ședință de spiritism!

— Domnul căpitan glumește...

— Nu, vorbesc foarte serios! Doar ești specialist...

— Ce specialist?... Mâncam și eu o pâine! Nu mi-a reușit nicio experiență.

— Cum nu ți-a reușit? Doar spiritul bătea în podea.

— Care spirit? Nu există spirite. Bătea nevastă mea cu tocul, că are toc cui și merge...

Lucia Tonigaru sări ca arsă.

— Ia uite cine mă învață să vând casa de la Râmnic!...

L-am îndemnat, încă o dată, pe Vameșu:

— Să mai încercăm! Poate, cine știe, astăzi reușești.

— Nu reușesc, domnule căpitan. De câte ori n-am încercat!... Stafiile, poate, că veneau altă dată, sub capitaliști. Dar acum, în regimul nostru, ce să caute?

— Iar ai dat cu bățu-n baltă. Dar, să zicem că ai dreptate. Atunci de ce ai mai încercat în noaptea de 6?

Vameșu privi, stânjenit, înspre Iorgu Tonigaru.

— Ei, de ce am mai încercat. Credeam că îl pot ciupi pe Iorgu de ceva bani. La pocher nu mai mergea, că mă prinsese trișând. De unde să știu eu că amărâtul are o imputație?...

Iorgu se trase mai aproape de masă și scăpă un „Ete al dracului!“, plin de o sinceră uimire. Cu un ton mai autoritar, i-am cerut lui Vameșu să oficieze:

— Începe, domnule Vameșu. Te ascultăm!

Cred că avocatul era leoarcă de sudoare. Bâigui, aproape neinteligibil:

— Te chemăm, spirite al călugărului Chesarion...

L-am oprit.

— Știi ce? Îți propun să nu-l mai chemăm pe călugărul Chesarion. A murit prea demult... Încearcă cu doctorul Olteanu...

Numai puțin a lipsit ca Vameșu să-și înghită mărul lui Adam. Cineva a sărit în picioare și a aprins lumina. Era Adina Constantiniu.

— Sfârșiți comedia asta sinistră, domnule căpitan! Ce doriți, în fond, de la noi?

— Mai precis, de la dumneavoastră, doamnă Constantiniu!

— Și, ce doriți de la mine?

— Să-mi explicați de ce și cum l-ați omorât pe doctorul Olteanu!

Lucica îi șopti îngrozită lui Iorgu:

— I-auzi, soro! Îngheț!

Adina făcea eforturi să-și păstreze calmul.

— Domnule căpitan, am impresia că glumiți în continuare...

— De loc! Vă învinuiesc, însă, de asasinat! Doctorul Olteanu a murit mâncând prăjitura pe care, cu atâta generozitate, i-ați oferit-o.

— Dar erau prăjituri care mi-au fost dăruite...

Iorgu mă trase de mânecă, explicându-mi:

— De ziua ei, a fost ziua ei...

L-am pus la punct, cu bunăvoință:

— Doamna Constantiniu este născută în ziua de 2 septembrie, nu în 6. A găsit acest pretext ca să aibă martori la primirea prăjiturilor...

Adina îmi trimise un zâmbet jenat.

— O femeie poate să-și ascundă vârsta, domnule căpitan...

Am privit-o în ochi. Ochii ei, până atunci de un verde intens, se umeziră și luceau ca o bomboană de mentă, năclăită. Mi-a spus, mai puțin sigură de ea:

— Prăjiturile, realmente, le-am primit, domnule căpitan. A văzut toată lumea!

M-am ridicat de pe scaun. Eu vorbesc mai bine când stau în picioare.

— Da, doamnă! Dar ce nu știe toată lumea e că odaia de baie dă într-un coridor, care o leagă cu intrarea de serviciu... Să recapitulăm: ați intrat în baie, ați dat drumul la robinet, ați ieșit apoi prin coridor și ați ajuns la ușa apartamentului. Vă amintiți?... Ați sunat și v-ați întors în baie. Așa se face că atunci când ați deschis ușa din față, în prezența

dumnealor, pe palier nu mai era nimeni.

— Dar prăjiturile? Pe alea cine le-a mai adus, domnule căpitan?

— Tot dumneavoastră! Mișcarea a fost făcută de două ori, doar ca să atrageți atenția musafirilor. Cartonul cu prăjituri aștepta cuminte în frigiderul de pe coridor... Îți amintești, domnule Tonigaru, singur spuneai: „Proaspete și reci, dom'le..." Am calculat cât faci cu un taxi de la cea mai apropiată cofetărie, în niciun caz nu puteau ajunge atât de reci...

Gina Vameșu, care până atunci tăcuse mâlc, își șterse o lacrimă închipuită și îmi spuse rugător:

— Bine, dar ne-am otrăvit cu toții. Și Adinei i-a fost rău, doar n-a încercat să se sinucidă...

— Da! Trebuie să vă reamintesc că Adina Constantiniu a intrat cu prăjitura ei în baie. Poate a mâncat-o, poate nu. Dar să presupunem că a mâncat-o.

Prăjiturile conțineau o cantitate minimă de otravă, atât cât să ne deruteze cercetările. După ce doamna Constantiniu s-a întors acasă a introdus cu un ac de seringă doza mortală în prăjitura rămasă...!

— Fantezie de roman ieftin din colecția celor 15 lei, făcu Adina, în silă.

— Regret, doamnă. N-am citit această colecție... Probabil nici dumneavoastră foarte atent, altfel nu-mi explic cum ați putut fi atât de imprudentă, încât să aruncați acul pe fereastră?... Ce dacă nu curgea apa la toaletă?...

— E o minciună! Vreți să-mi aruncați pe umeri această acuzație absurdă, fiindcă n-ați fost în stare să găsiți criminalul. Eu știu cine l-a ucis pe Gabriel...

— Spuneți, să audă și dumnealor...

— L-a ucis nevastă-sa, cu Felix Precup!

— În primul moment m-am gândit și eu la Ioana Olteanu. Dar numai foarte scurt timp, până când am stabilit că dumneavoastră, cei de aici, formați o bandă... Singurii fără pată, dacă nu socotim imputația, sunt nenea Iorgu și soția...

Iorgu veni în fața mea și îmi mulțumi ca un arhiereu ce binecuvântează:

— Să vă dea Dumnezeu sănătate! Vindem casa de la Râmnic și plătesc eu imputația...

Avocatul avu, în schimb, o privire plină de reproșuri:

— Vedeți? Eu ce era să vând?

— Dumneata ai vândut stupefiante și medicamentele procurate

de Adina Constantiniu de la doctorul Olteanu... Gabriel Olteanu simula crize hepatice și se prefăcea că își administrează morfină ca să se calmeze. Totul a mers până când s-a internat în clinică Tiberiu Popescu. Când doctorul Olteanu a văzut în ce hal a ajuns omul acesta, altădată un inginer foarte capabil, i s-a făcut frică și a refuzat să vă mai furnizeze morfină. Nu v-a mai dat nici rețete și nici doze din medicamentul pe care îl experimenta colegul său Precup. Vroia să iasă din combinație, își făcuse suma... A jucat tare doctorul Olteanu! V-a amenințat că dacă nu vă astâmpărați vă denunță. Asta i-a adus moartea. Asta și setea nepotolită de câștiguri pe orice cale. Mai doriți vreo explicație, domnule Vameșu?...

Avocatul arăta ca scăpat dintr-un accident de avion. Se chinui să spună ceva:

— Adina... Adina, ea știe... Eu nu am învățat-o să omoare pe nimeni...

Adina își scutură umerii a lehamite. Vorbi ca un om plictisit la culme:

— Ești și laș și prost, Vameșule!... Eu nu recunosc nimic... Sau... Recunosc tot ce vreți, mi-e totuna...

Adina Constantiniu a oftat lung și a început să plângă. Un plâns tăcut, cu dinții strânși, cu unghiile înfipte în podul palmei. Ceilalți s-au întors cu spatele la ea, făcându-și fiecare de lucru, ba cu fața de masă, ba cu un buton de la manșetă. Apoi, la fel ca în seara zilei de 6, s-a auzit soneria. Au tresărit cu toții și eu m-am simțit dator să-i previn că la ușă nu e vreun anonim și nici măcar călugărul Chesarion. Pesemne, colegii mei își pierduseră răbdarea. Aveau dreptate, era timpul să mergem.

A mai rămas să vă spun că plânsul Adinei Constantiniu a fost numai o răbufnire trecătoare. În timpul cercetărilor, până la încheierea dosarului de anchetă, mi-a scos păr alb. Și încă ceva...

Nu știu ce fac, în împrejurări similare, detectivii și inspectorii din romanele polițiste, dar în seara aceea, după arestarea Adinei și a complicilor săi, eu m-am dus acasă și m-am culcat. Eram tare obosit!

Asta e tot ce s-a întâmplat!...